

اسکله باجول

بقایای تمدنی کهن در ییلاق باجول

مرکز فرماندهی الیمایان در ایزه

محسن پنجید

سالام مانده، دو نفر دیگر اندکی تخریب شده و نفر آخر کاملاً از بین رفته است. این سنگ‌نگاره باستانی با دو نوشته به خط آرامی الیمایی و یک علامت خاص شاهان منطقه باماه، ستاره و نقشی شبیه لنگر در کنار آن سندی محکم از تاریخ کهن این ییلاق تاریخی به دست می‌دهد، سنگ‌نگاره‌ای فوق‌العاده که از سمت راست تصویر کامناسکیر (لقب شاهان الیمایی) یکم را به تصویر می‌کشد که از سال ۱۴۷ تا ۱۴۵ میلادی حکومت می‌کرده و در کنار آن تصویر کامناسکیر دوم، سوم، چهارم و شهبانو «آنزاز» نیز حجاری شده است که هر کدام از آن‌ها دست راست را در پشت دیگری به نشانه اتحاد قرار داده و پیاله‌ای در دست چپ خود نگه داشته است.

داشته و همین امر باعث مدفون شدن بیشتر آثار تاریخی‌اش در زیر آب شده است. از این قضیه دردناک تاریخی که بگذریم از چشم‌انداز زیبایی که انعکاس کوه‌ها و دشت‌های سرسبز ییلاق باجول در دریاچه می‌سازد، نمی‌توان گذشت؛ دریاچه‌ای که زیبایی باجول را دو چندان کرده و طبیعت دوستان زیادی را مجذوب خود می‌کند.

آثار تاریخی باجول

از معدود بقایای تاریخی به‌جامانده از گزند آب و فرسایش در این روستا می‌توان به سنگ‌نگاره شاهان محلی الیمایی اشاره کرد. در این سنگ‌نگاره تصویر چهار شاه الیمایی و یک ملکه از روبه‌رو حجاری شده است. تصویر دو نفر از آن‌ها تقریباً

میان خلیج فارس و فلات ایران و داشتن زمین‌های حاصلخیز و سیراب شده از کارون، مرکز فرماندهی پادشاهان قدرتمند الیمایی بوده است و امروزه بقایایی از این تمدن باستانی محلی در گوشه و کنار شهرستان دیده می‌شود.

فریاد تاریخ زیر آب

در فاصله ۴۰ کیلومتری جنوب شرقی ایزه، در خنک‌ترین و خوش‌آب‌وهواترین نقطه خوزستان به روستای «باجول» در منطقه ییلاقی کوهستان «منگشت» می‌رویم؛ جایی که تاریخ و طبیعتی غنی پیوندی ناگسستنی دارند. باجول در غرب منطقه حفاظت‌شده «دهدز» در کنار دریاچه حاصل از سد کارون ۳ آرام گرفته، ایجاد بند از گذشته دور در آن رواج

خوزستان از دو بخش کوهستانی و دشت تشکیل شده که نقاط کوهستانی آن زاگرس میانی و دشت‌های حاصلخیزش آبرفت‌های رودخانه کارون در راه خلیج فارس را دربر می‌گیرد، این اختلاف ارتفاع از جنوب غربی هم‌سطح با دریا تا شمال شرقی در ارتفاع متوسط ۸۳۶ متر واقع در منطقه کوهستانی شهرستان ایزه، باعث به وجود آمدن مناطق مختلف آب‌وهوایی می‌شود و هر چه از دریا به سمت شمال حرکت کنیم، دشت‌های کم‌ارتفاع خود را به دشت‌های ییلاقی می‌دهند.

شهرستان ایزه در ۱۸۳ کیلومتری شمال شرقی اهواز، ۳۰۰ سال پیش از میلاد، به علت قرار گرفتن در مسیر ارتباطی

در فاصله ۴۰

کیلومتری جنوب

شرقی ایزه، در

خنک‌ترین و

خوش‌آب‌وهواترین

نقطه خوزستان به

روستای «باجول»

در منطقه ییلاقی

کوهستان «منگشت»

می‌رویم؛ جایی که

تاریخ و طبیعتی غنی

پیوندی ناگسستنی

دارند

تصویر

منگشت

باجول صحنه حوادث تاریخی مهم

سکه‌های ضرب‌شده به دست شاهان قدرتمند الیمایی وجود حکومتی قدرتمند و تاثیرگذار را در زمان اشکانیان و سلوکیان به اثبات می‌رساند، کامناسکیر هاکمان این دشت‌ها و کوهستان‌ها بودند که در اقتصاد و تجارت خلیج فارس نقش تعیین‌کننده‌ای داشتند. رویارویی دائمی حاکمان مستقل و نیمه‌مستقل الیمایی با حکومت‌های اشکانی و سلوکی و ستیز دائمی مردم این سرزمین با طبیعت سرسخت رشته‌کوه‌های زاگرس از آن‌ها فرهنگی مستقل، غنی و محکم ساخته است.

دمای منطقه ییلاقی باجول در تابستان حداکثر ۲۴ درجه و در زمستان حداقل صفر درجه است، همین آب‌وهوای معتدل باعث به‌وجود آمدن طبیعتی زیبا و ستودنی شده و شرایط رشد درختان و شکل گرفتن کشاورزی پررونق را مهیا می‌کند. زیبایی‌های دشت‌های پر گل و سرسبز در کنار کوهستان‌هایی با پوشش گیاهی مختص زاگرس، کشاورزی پررونق و باغ‌هایی پر بار از میوه‌های مختلف فصلی، همان‌طور که امروز علاقه‌مندان به طبیعت را به خود جذب کرده، از هزاره‌ها پیش مورد توجه خیلی‌ها بوده است.

زیبایی و آرامش در ییلاق باجول به کمال می‌رسد. آنجا که طبیعت در کنار آدم‌ها آرام گرفته و یا بهتر است بگوییم گاهی مجبور است آرام بگیرد و در تسخیر مردان این سرزمین با پیشینه غنی تاریخی و فرهنگی باشد در منطقه‌ای زیبا و خوش آب‌وهوا در موقعیت خاص جغرافیایی دشت‌های پست جلگه‌های جنوبی خوزستان به کوهستان‌های مرتفع زاگرس متصل می‌شود و سیراب شدن دائمی زندگی با کارون، همگی باعث به وجود آمدن تمدنی دیرینه می‌شود. اینجا تلاش می‌کنیم در کنار لذت بردن از زیبایی‌های طبیعی به ورق زدن برگ‌های تاریخ باجول بپردازیم. اگر جای جای این منطقه ییلاقی را بکاویم به سنگ‌نگاره‌ها و آثار موجود یارو به‌ویژه بسیاری برمی‌خوریم، مانند دژ و کاروانسرای قدیمی ثبت شده به عنوان اثر ملی که با پیشروی دریاچه در حال غرق شدن است و به ما می‌گوید روزگاری محل رفت‌وآمد کاروان‌ها بوده، هم‌بطن رودیابی حجاری‌ها و سنگ‌نگاره‌هایی با خط‌های یونانی و الیمایی ما را به هنر، افکار و فرهنگ خاص باجول پیوند می‌دهد.

الیمایی برگرفته از واژه و تمدن ایلام در خوزستان است و وجود